

GŁOS KUPIECTWA

ORGAN STOWARZYSZENIA KUPCÓW MIASTA ŁODZI

THE COMMERCIAL VOICE ♦ DIE KAUFMANNSSTIMME ♦ LA VOIX DE COMMERCE

Nr. 5 (Rok X)

Łódź, dnia 1 maja 1935 r.

Wychodzi 1 k. m.

Łódź solidaryzuje się z rządem

Na posiedzeniu plenarnem Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w dniu 15 kwietnia b.r. Prezes Izby za pośrednictwem radców wystosował poniższy apel do ogółu sfer gospodarczych kręgu łódzkiego w sprawie jak najżywszego poparcia akcji subskrypcyjnej na rzecz 3-procentowej Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

„W chwili obecnej uwaga całego społeczeństwa skierowana jest na przebieg akcji subskrypcyjnej 3procentowej Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Jakkolwiek ogólne warunki subskrypcji są niewątpliwie znane, uznaję za stosowne zwrócić uwagę na fakt, że pożyczka owa nie została przeznaczona na pokrycie ewentualnego niedoboru budżetowego, lecz w myśl wyraźnych przepisów ustawy ma być w przeważającej mierze użyta na uruchomienie szeregu robót inwestycyjnych, które zaspokoilyby najpilniejsze potrzeby kraju o znaczeniu ogólnopolskim.

Uruchomienie na odpowiednią skalę robót publicznych pociągnie za sobą niewątpliwie ożywienie w ruchu przemysłowym i handlowym, złagodzi klęskę bezrobocia i w rezultacie podniesie zdolność nabywczą społeczeństwa.

Jeśli zatem charakter pożyczki pokrywa się w zupełności z bezpośrednimi interesami życia gospodarczego, to dlatego na apel Skarbu Rzeczypospolitej winny również odpowiedzieć koła gospodarcze, rozporządzające wolnymi zasobami pieniężnymi, gdyż powodzenie pożyczki — to instrument produktywnego ożywienia gospodarki.

Obok powyższych argumentów natury ogólnospołecznej, pożyczka ze względu na jej charakter premjowy stanowić może nader korzystną lokatę i to nie tylko wspomnianych wolnych zasobów gotówkowych, lecz także związanych w obligacjach pożyczki narodowej.

Stwierdzając atrakcyjność pożyczki, mierzoną zarówno miarą gospodarczo-społecznych korzyści, jak również indywidualnym interesem prywatnym, zwracam się równocześnie do sfer gospodarczych reprezentowanych przez Izbę z usilnym apelem, aby przez odpowiednią akcję propagandową na terenie poszczególnych organizacji przyczyniły się w miarę swoich możliwości do najpełniejszego powodzenia pożyczki. Zadokumentuje to, że Łódź gospodarcza w zupełności solidaryzuje się z polityką Rządu, który tą właśnie drogą pragnie pobudzić życie gospodarcze kraju i równocześnie ułatwić racjonalną walkę z bezrobociem.

Zebranie plenarne w łączności z owym apelem Prezesa Izby jednomyślnie przyjęło rezolucję, mocą której ogół radców Izby zobowiązał się w najszerszym zakresie poprzeć akcję propagandową na rzecz Pożyczki w szczególności na terenie reprezentowanych przez nich organizacji gospodarczych.

Nawiązując do powyższego apelu oraz rezolucji Zebrania Plenarnego, Izba Przemysłowo-Handlowa zwróciła się do organizacji gospodarczych tutejszego okręgu z usilnym przedstawieniem, aby członkowie ich wzięli jak najwydatniejszy udział w akcji subskrypcyjnej. —

3 proc. Premjowa Pożyczka Inwestycyjna

W Nr. 23 Dz. Ustaw z 31 marca 1935 r. ogłoszono rozporządzenie ministra skarbu o wypuszczeniu 3 proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Pożyczka będzie wypuszczona 1 maja 1935 r. w obligacjach na okaziciela wartości imiennej po 100 zł. w złocie każda. Odsetki od pożyczki wynoszące 3 proc. od 100 w stosunku rocznym płatne będą co 4 miesiące zdołu: 2 stycznia, 1 maja i 1 września każdego roku.

Poza oprocentowaniem stałym, ustanowiono dla pożyczki premje dwóch rodzajów:

a) w postaci wygranych rozlosowanych co 4 miesiące;

b) w postaci nadpłaty przy wykupie obligacji wylosowanych do umorzenia.

Premje pierwszego rodzaju będą losowane (dla jednej emisji pożyczki wynoszącej 100.000.000 zł.) w/g następujących tabel.

TABELA WYGRANYCH A.

Ilość	Wysokość	Kwota łączna.
1	500 000	500.000
1	125.000	125.000
2	50.000	100 000
2	25.000	50.000
10	10 000	100 000
40	5.000	200 000
125	2.000	250.000
331	1.000	331.000
688	500	344.000
1.200	wygranych na kwotę	2.000.000

TABELA WYGRANYCH B.

1	500 000	500.000
1	100.000	100.000
1	50.000	50.000
10	10.000	100 000
35	5.000	175.000
82	2 000	164.000
252	1.000	252.000
618	500	309.000
1.000	wygranych na kwotę	1.650.000

TABELA WYGRANYCH C.

1	200.000	200.000
1	50.000	50.000
1	25.000	25.000
4	10.000	40.000
8	5.000	40.000
35	2.000	70.000
52	1.500	78.000
263	500	131.500
635	300	190.500
1.000	wygranych na kwotę	825 000

W pierwszym dziesięcioleciu corocznie odbędzie się jedno losowanie w/g tabeli A. jedno w/g tabeli B. i jedno w/g tabeli C.

W drugim dziesięcioleciu, corocznie odbędą się dwa losowania p/g tabeli B i jedno p/g tabeli C.

W trzecim dziesięcioleciu corocznie odbędą się dwa losowania w/g tabeli C i jedno w/g tabeli B.

W czwartym dziesięcioleciu corocznie odbędą się 3 losowania w/g tabeli C.

Przez pierwsze 9 lat ostatniego dziesięciolecia odbędą się corocznie 2 losowania p/g tabeli C.

W ostatnim roku odbędą się 2 losowania w/g tabeli B i jedno w/ tabeli C.

Pierwsze losowanie wygranych odbędzie się 1. IX. 1935 r.

Jak wynika z powyższego, ilość wygranych i ich kwoty ogólne wyniosą rocznie:

dziesięcio- lecie	ilość wygranych rocznie	ogólna kwota	
I	3200	4.475.000	
II	3000	4.125.000	
III	3000	3.300.000	
IV	3000	2.475.000	
V	pierwsze 9 lat ostatni rok	2000 3000	1.650 000 4.125.000

Razem w ciągu 50 lat na 100.000 obligacji 143.000 wygranych.

Wszystkie niewylosowane do umorzenia obligacje stale uczestniczą w wygranych.

Premje w postaci nadpłaty przy wykupie obligacji wylosowanych do umorzenia wypłacane będą równocześnie z wypłatą kapitału obligacji i wynosić będą: dla obligacji wylosowanych w pierwszych 30 latach okresu amortyzacyjnego pożyczki 20 proc. wartości imiennej obligacji, w ciągu następnych 5 lat 25 proc. i w ciągu ostatnich 5 lat 30 proc. (t. zn. za jedną obligację wartości imiennej 100 zł. Skarb będzie płacić 120 zł., 125 i 130 zł.).

Umorzenie pożyczki nastąpi w ciągu lat 40 w drodze losowań amortyzacyjnych, które odbywać się będą 3 razy do roku, począwszy od 1 września 1945 r.

Właściciele obligacji Pożyczki Narodowej będą mogli opłacać niemi do 50 proc. subskrybowanej kwoty na nową pożyczkę.

Za właścicieli obligacji Pożyczki Narodowej uważani będą pierwonabywcy oraz osoby, które otrzymały te obligacje na zasadzie przelewu dokonanego za zgodą Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej.

Obligacje Pożyczki Narodowej wpłacane na subskrybcję, będą przyjmowane w ich wartości imiennej po 100 za 100 i winny posiadać wszystkie kupony od Nr. 3 począwszy.

W wypadku ustalenia kwoty jednej emisji powyżej 100 milj. zł. podane powyżej sumy corocznych wygranych oraz ich ilość ulegną odpowiedniemu zwiększeniu z tem, że całkowita podwyżka zostanie obrócona na zwiększenie ilości wygranych, poczynając od 10.000 zł. w dół.

Subskrybcja na pożyczkę otwarta 10 kwietnia b. r. trwać będzie do 10 maja b. r.

Od urzędników państwowych oraz pracowników monopolów, banków, przedsiębiorstw i funduszy państwowych, Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Państwowych, Wzajemnych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, subskrybcja będzie przyjmowana za pośrednictwem ich władz asygnujących.

Część subskrybowanej kwoty przypadającą do uiszczenia w gotowiznie, mogą subskrybenci wpłacać jednorazowo, lub skorzystać z wpłat ratalnych. Wpłaty ratalne będą rozłożone na 10 równych rat miesięcznych, z których pierwsza winna być wpłacana przy subskrypcji, następne zaś najpóźniej do dnia 5 każde-

go miesiąca, począwszy od czerwca 1935 r. do lutego 1936 r. włącznie.

Subskrybenci, którzy należność swą uiszczają w ratach, tracą prawo do kuponu Nr. 1 i Nr. 2 płatnych 1 września 1935 r. i 2 stycznia 1936 r. będą jednak

już od 1 września 1935 r. uczestniczyli w losowaniu wygranych.

Obligacje Pożyczki Narodowej mogą być składane jedynie przy wpłacie I raty gotówkowej. W późniejszym terminie obligacje nie mogą być przyjmowane.

Legalny anonim

Zagadnienie anonimowości we włókiennictwie ani na chwile nie straciło dotąd swej jaskrawej ostrości i w dalszym ciągu we wszystkich niemal dziedzinach przemysłu i handlu włókienniczego przejawia swój **destrukcyjny wpływ**. Jedynie na tle pewnych posunięć władz skarbowych zmieniają się w sposób niezwykle charakterystyczny formy i przejawy działalności anonimowej, stwarzając cały szereg paradoksalnych chorobliwych zjawisk we włókiennictwie.

Powstanie anonimu sięga jeszcze okresu żywiłowej odbudowy włókiennictwa po latach wojennego zniszczenia. Praca na 2 i 3 zmiany, nie licząca się zupełnie z chłonnością rynku, nadmierne inwestycje i dążenie do rozwoju ilościowego produkcji, dokonane zostało za cenę zniszczenia procesu odbudowy kapitału obrotowego. Handel popełnił wówczas również poważny błąd kalkulacyjny, pozwalając się **wciągnąć w orbitę tej gorączkowej polityki produkcyjnej**. Plasowanie nadmiernej produkcji włókienniczej na rynku przez kupiectwo musiało doprowadzić z czasem **do chaosu** pod wpływem nadmiernego rozszerzania kredytów, nadmiernego rozciągania terminów pokrycia i niezdrowego spychania cen.

Na ten okres przypada **pojawienie się anonimowości w handlu**, w którym proces niszczenia kapitału obrotowego posunął się już bardzo daleko. Likwidacja hurtu postępowała bardzo szybko, to też producent musiał znaleźć sobie nowego odbiorcę, którym stał się handlarz, dysponujący jeszcze pewnymi zasobami finansowymi. Ten handlarz, nie mający przeważnie zorganizowanego aparatu hurtowego, posiadający świadectwo przemysłowe niskiej kategorii, **nie ujawniał się oficjalnie jako hurtownik dla „oszczędności”**. To było właśnie pierwsze ogniwo działalności elementów anonimowych w handlu.

Drugim czynnikiem, który odegrał poważną rolę w rozwoju działalności anonimowej, był **podatek obrotowy**, bezwarunkowo zbyt ciężki dla handlu.

Wreszcie, jako trzecią przyczynę wymienić tu należy **straty na składach, wywołane spadkiem cen surowca**, które osłabiły bardzo poważnie legalny handel.

W tych warunkach część dawnych elementów kupieckich przetrzymała się ku anonimowej działalności produkcyjnej. Te odpryski handlu stworzyły nową kategorię producentów, która oparła się na fachowych siłach spośród majstrów i kalkulatorów, przyswajając sobie sztukę kalkulacji przemysłowej włókiennictwa. Było to znacznie ułatwione na skutek **spustoszeń szerzonych przez dumping upadłościowy** załamujących się przedsiębiorstw. Sam więc **przemysł wyhodował swego anonimowego konkurenta**, dając mu do ręki tak potężną broń, jaką była kalkulacja.

Oczywista, niepłacenie świadczeń i podatków i nieprzestrzeżenie stawek płac robotniczych stanowiło poważne czynniki, przeważające kalkulację na

korzyść anonimowców. Przemysł anonimowy stał się więc producentem najtańszym, bo był on zarazem kupcem, który sprzedawał towary, docierając do odbiorców. Przemysł anonimowy stał się wówczas **badźże najsilniejszym elementem gospodarczym we włókiennictwie**, który dosłownie opanował rynek. Przez szereg lat zamykano nato oczy, traktując nawet w poważnych kołach włókiennictwa problem ten, li tylko jako powierzchowny nalot, zamiast podejść do tego zagadnienia w sposób zasadniczy, gdyż przemysł anonimowy stał się zjawiskiem organicznie zrośniętym z włókiennictwem. Oczywiście próbowano przy pomocy półśrodków opanować te destrukcyjne elementy.

Stosowano jednak tylko łagodzące zabiegi zamiast radykalnej operacji przecięcia ropiejącego wrzodu. Akcja represyjna władz skarbowych doprowadziła po pewnym czasie do **powstawania przemysłu anonimowego na prowincji**, i przenoszenia się tych przedsiębiorstw, gdzie były one jako w wielkim ośrodku miejskim bardziej uchwytnie dla urzędów podatkowych. Wówczas też rzucono poraz pierwszy hasło **scalenia podatku obrotowego we włókiennictwie** jako radykalnego środka w walce z anonimowością. Reforma ta, która jeśli nie całkowicie, to w każdym razie w dużej mierze mogłaby przyczynić się do likwidacji anonimowości, nie doczekała się dotąd realizacji.

Kupiectwo stoi na stanowisku sprecyzowanym już przed 10 laty, że anonimowe formy gospodarcze zrodzone zostały w bardzo znacznej mierze z wysokiego podatku obrotowego. Dlatego też scalenie tego podatku usunęłoby w znacznej części nierównomierność opodatkowania, stanowiąc korzystną korekturę na rzecz legalnego kupiectwa.

W międzyczasie czynniki rządowe podjęły szereg zabiegów, które miały na celu likwidację anonimowości, jakkolwiek nie mogły doprowadzić do całkowitego wyeliminowania tych elementów. Tak więc szereg przepisów o księgach handlowych, likwidacja stosunków legalnego przemysłu z jego odbiorcami anonimowymi, represje karno skarbowe — wszystko to miało przyczynić się do wyeliminowania anonimowości. W okresie podejmowania tej akcji zwracaliśmy uwagę na te przejawy, podkreślając, że **żadna akcja represyjna nie może zlikwidować destrukcyjnych zjawisk**, powstałych na tle pewnych problemów gospodarczych, dopóki przyczyny rozwoju anonimowości nie zostaną usunięte. Nawiasowo przypomnieć należy, że sprawa walki z handlem anonimowym była również i przedmiotem obrad komisji doradczej dla spraw handlu przy Min. Zarzyckim. Wówczas też Min. Zarzycki oraz przedstawiciele Min. Skarbu przychyliłi się do konieczności scalenia podatku obrotowego we włókiennictwie, zgodnie z wnioskami reprezentantów przemysłu i handlu włókienniczego.

Sprawa scalenia ma już swoją historję, niestety

narazie nie widać jeszcze konkretnego zakończenia tej akcji. W dalszym ciągu stosowane były tylko półśrodki, z których zwłaszcza wprowadzenie § 54 rozporządzenia wykonawczego do nowej ordynacji podatkowej raczej pogłębiło trudności włókiennictwa i spowodowało ciekawą ewolucję elementów anonimowych. Zwróciliśmy już uwagę na niebezpieczeństwo, jakie pociągnie za sobą wprowadzenie tego przepisu uzależniającego, jak wiadomo, uznanie ksiąg handlowych za prawidłowe od ujawniania odbiorców i dostawców gotówkowych. Skutki nie dały na siebie długo czekać. Styczeń przyniósł **paniczną ucieczkę odbiorców legalnego handlu do przedsiębiorstw anonimowych**, a w przemyśle zwiększył obroty firm mniejszych niezobowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych, a tem samem do ujawniania swych odbiorców gotówkowych.

Jeśli narazie jeszcze skarb państwa nie odczuł silnego spadku wpływów z podatku obrotowego, to przecież w ostatecznym efekcie na przestrzeni kilku miesięcy zjawisko to musi wystąpić. Na tle rozszerzonego przymusu książkowego powstało absurdalne zupełnie nowe zjawisko, zrodzone właśnie w związku z osławionym § 54, który miał właśnie przyczynić się do likwidacji anonimu. Powstał niejako **anonim legalny**. Przedsiębiorstwo finansuje jakąś osobę, która wykupuje patent. Jest to zawsze jako **podstawiona jednostka**, nieposiadająca żadnego majątku, a więc w stosunku do której wszelka egzekucja podatków jest zgóry wykluczona. Ta fikcja przedsiębiorstwa nie prowadzi, oczywiście, ksiąg

handlowych, które jej nie obowiązują, i nie wyjawia odbiorców. **O zapłaceniu podatków nie może być mowy**, gdyż firma ta nie posiada dosłownie żadnego majątku. Po roku firma ta likwiduje się i na jej miejsce powstaje inna fikcja. To jest właśnie **neononim całkowicie legalny**, a pomimo to dla podatków całkowicie nieuchwytny.

Widzimy więc, że ani rozszerzenie przymusu prowadzenia ksiąg, ani przymus ujawniania odbiorców gotówkowych nie przyniósł żadnych absolutnie wyników na froncie walki z anonimowością. Przeciwnie **spadły katastrofalnie obroty legalnych przedsiębiorstw**, skurczyły się wpływy podatkowe i właściwie wszystko pozostało po dawnemu. § 54 pozostał więc sam fikcją i **stworzył nową fikcję w postaci neononimu**, rozwijającego się pod opieką tego właśnie paragrafu. Pozatem zapomniano najwidoczniej o jednej jeszcze formie działalności anonimowej, jaką jest przerwianie zakupów od miejscowych firm do firm, znajdujących się na terenie Gdańska, gdzie nie obowiązuje § 54. Tutaj znowu pomocną elementom anonimowym okazała się kolej, wprowadzając bezimienne frachty na okaziciela. Ma to miejsce szczególnie w branży kolonialnej.

Widzimy więc, jak całokształt zagadnień, związanych z anonimowością, we włókiennictwie zajął się już o cały szereg dziedzin życia gospodarczego i jak koniecznym staje się **radikalny zabieg**, który zlikwiduje katastrofalne skutki dotychczasowych półśrodków, nieprowadzących do celu.

Druga kadencja

Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

W dniu 27 marca 1935 r. nastąpiło ukonstytuowanie się Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w jej nowej kadencji.

O godz. 17-ej odbyły się równocześnie pod przewodnictwem dotychczasowych wiceprezesów p. Babiackiego E. i p. Fiedlera Z. posiedzenia sekcji (przemysłowej i handlowej), na których jednomyślnie uzgodniono stanowisko owych sekcji w sprawie kooptacji radców oraz wyboru członków Prezydium.

Zkolei o godz. 18-ej odbyło się pod przewodnictwem Komisarza Wyborczego naczelnika Wydziału Przemysłowego U. W. p. inż. Piaskowskiego Zgromadzenie Radców z wyborów ogólnych i zrzeszeniowych oraz z nominacji, poświęcone wykorzystaniu prawa kooptacji dalszych 6 radców. Na wniosek Sekcji Przemysłowej zgromadzeni radcowie zdecydowali narazie wykorzystać prawo kooptacji tylko w odniesieniu do 4-ch radców, odraczając w ten sposób wybór dalszych 2-ch radców z kooptacji na okres późniejszy.

W wyniku dalszych w tej mierze obrad przez aklamację w skład Izby weszli tą drogą: z ramienia przemysłu p. Robert Geyer, b. Prezes Izby oraz dr. Stanisław Sembrat, zastępca kierownika Konwencji Przędzalń Wełny Czesankowej, z ramienia zaś handlu — p. inż. Oskar Gross oraz p. Ludwik Koral.

O godz. 19-ej konstytuujące zebranie plenarne otworzył w charakterze przedstawiciela Rządu Wojewoda Łódzki p. Aleksander Hauke-Nowak dłuższem

przemówieniem, w którym scharakteryzował z jednej strony dotychczasową działalność Izby łódzkiej, z drugiej zaś najistotniejsze zadania, wobec których stanie Izba w swej nowej kadencji. Za złożone przez p. Wojewodę życzenia owocnej pracy zgromadzeni radcowie podziękowali żywymi oklaskami.

Zkolei p. Wojewoda zaprosił do stołu prezydjalnego radcę p. Pytlewskiego Stanisława, powierzając mu jako najstarszemu wiekiem przewodnictwo nad dalszemi obradami, dotyczącymi wyboru prezesa Izby oraz 4 wiceprezesów.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego Zebranie Plenarne na wniosek przewodniczącego uczciło przez powstanie pamięć radcy ś. p. Weigta Edwarda, piastującego mandat w ub. kadencji, oraz nowo-obranego radcy b. p. Jareckiego Salomona, którzy zmarli w okresie, dzielącym nową kadencję od ostatniego Zebrania Plenarnego.

Stwierdziwszy następnie na podstawie listy obecności quorum, wymagane do powzięcia prawomocnych uchwał w sprawach, figurujących na porządku dziennym, przewodniczący przystąpił do wyboru prezesa Izby, zapraszając równocześnie do komisji skrutacyjnej radców pp. dr. Borneta i Jabłkowskiego.

Radca Roszak w imieniu sekcji przemysłowej i handlowej zgłosił na prezesa Izby kandydaturę radcy p. dra. Maciszewskiego. Ponieważ innych kandydatur nie zgłoszono, przewodniczący zarządził głosowanie tajne, poczem na zasadzie sprawozdania ko-

misji skrutacyjnej stwierdził, iż **prezesem Izby został uchwałą jednogłośnie wybrany radca p. dr. Maciszewski.**

W łączności z powyższym wyborem zabrał głos Prezes Izby p. dr. Maciszewski, który — wyrażając pod adresem plenum podziękowanie za okazane mu zaufanie — zapewnił zebranie, że dołoży wszelkich starań, by działalność Izby pod jego przewodnictwem zasłużyła również na uznanie, któremu dał wyraz p. Wojewoda, omawiając prace Izby pod kierownictwem zarządu I-jej kadencji.

Zkolei przewodniczący zarządził wybór 2-ech wiceprezesów z ramienia sekcji przemysłowej, powołując do skrutynium radców pp. Kotkowskiego i Markona.

Radca Librach zgłosił kandydatury radców pp. Babiackiego i dra. Borneta. W rezultacie głosowania tajnego przewodniczący stwierdził, iż **wiceprezesami sekcji przemysłowej zostali wybrani radcowie pp. Babiacki i dr. Bornet.**

Przechodząc następnie do wyboru 2-ech wiceprezesów z ramienia sekcji handlowej, przewodniczący powołał do skrutynium radców pp. Lewszajna i Roszaka.

Radca inż. Gross zgłosił kandydatury radców pp. Fiedlera i Hertza Mieczysława, poczem przewodniczący na zasadzie wyników tajnego głosowania stwierdził, że **wiceprezesami sekcji handlowej zostali wybrani radcowie pp. Fiedler i Hertz Mieczysław.**

Po dokonaniu wyboru członków Prezydium, przewodniczący oddał przewodnictwo nad dalszemi obradami Prezesowi p. dr. Maciszewskiemu, który wobec ukonstytuowania się Izby w nowej kadencji zaproponował z tej okazji wysłanie telegramów z wyrazami hołdu oraz zapewnieniami o gotowości współpracy dla dobra Państwa do: Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej, Marszałka Józefa Piłsudskiego, Prezesa Rady Ministrów Kozłowskiego oraz Ministra Przemysłu i Handlu Floyar-Rajchmana i b. Ministra Przemysłu i Handlu inż. Kwiatkowskiego jako twórcy Izby Przemysłowo-Handlowych.

Wreszcie — uwzględniając konieczność szybkiego załatwienia szeregu spraw formalnych, związanych z zamknięciem rachunkowym Izby za rok 1934 — Zebranie Plenarne na zasadzie wniosku nagłego, zgłoszonego przed przystąpieniem do porządku dziennego przez radcę p. Babiackiego, dokonało wyboru **Komisji Rewizyjnej, w skład której przez akłamację powołało pp. radców: inż. Grossa Oskara, Konarzewskiego Tadeusza, Jabłkowskiego Józefa, Tempelhofa Maurycyego i Znamięckiego Aleksandra.**

Drugie zebranie Izby odbyło się 15 kwietnia.

Prezes dr. F. Maciszewski przedstawił obszerny program działalności Izby, podkreślając konieczność wydatniejszego kontaktu Łodzi z czynnikami rządowymi stolicy i apelując do wzmożenia tempa prac Komisji izbowych.

Następnie zatwierdzono roczne zamknięcie rachunków Izby oraz udzielono absolutorjum dla Prezydium z wykonania budżetu za rok 1934, uchwalając dodatkowy preliminarz na rok 1935.

Izba wybrała członków Komisji stałych: Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowej, Podatkowej, Polityki Gospodarczej, Prawno-Administracyjnej, Eksportowej, Komunikacyjnej, Racjonalizacji Przemysłu i Handlu, Szkolnictwa Zawodowego, Mandatowej, Statutowo-Regulaminowej oraz wybór ich członków, a po referacie dyr. Bayera powołała komisję niestałą dla spraw skompensowania przywozu bawełny i przeprowadziła wybór arbitrów Sądu Polubownego na rok 1935.

Nowe komisje izby

KOMISJA FINANSOWO-KREDYTOWA

P.p.: Konarzewski, Tempelhof, Degenstein, Hauk, Jabłkowski, Remiszewski, Seipelt, Znamięcki.

KOMISJA PODATKOWA

P.p.: Roszak, Biederman Bruno, Bartoszewicz, Chodzyński, Frankus, Gawartin, Milker, Jaszukowski, Haufman, Hertz Jakób, Kamiński, Luboszyk, Makrski, Rydzewski, Sembrat, Uniszewski, Wolman, Chari.

KOMISJA POLITYKI GOSPODARCZEJ

P.p.: Markon, Bobkowicz, Eitingon, Ender Teodor, Gliksman, Gross, Geyer, Hirsberg, Kwaśniewski, Krauze, Liebrach, Kamiński, Lewszajn, Piasecki, Sembrat.

KOMISJA PRAWNO-ADMINISTRACYJNA

P.p.: Remiszewski, Kotkowski, Chari, Gliksman, Gliński, Olszewski, Kwaśniewski, Mazur, Landsberg Tempelhof, Koral.

KOMISJA EKSPORTOWA

P.p.: Seipelt, Eitingon, Bobkowicz, Buhle, Hirsberg, Haufman, Liebrach, Lewszajn, Rozen, Sembrat, Rochlin.

KOMISJA KOMUNIKACYJNA

P.p.: Koral, Biederman, Fiszer, Olszewski, Rozen, Wysmyk.

KOMISJA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

P.p.: Gross, Jabłkowski, Jaszukowski, Jasiński, Milker, Remiszewski, Hirsberg, Kwaśniewski.

KOMISJA MANDATOWA

P.p.: Geyer, Mokrski, Bibergal, Frankus, Hertz Jakób, Kotkowski, Kamiński, Lipiński, Mazur, Roszak, Seipelt, Rozenberg.

KOMISJA STATUTOWO-REGULAMINOWA

P.p.: Barciński, Chodzyński, Landsberg, Lipiński, Olszewski, Rochlin.

KOMISJA RACJONALIZACJI PRZEMYSŁU I HANDLU

P.p.: Lewszajn, Buhle, Blumcweig, Bartoszewicz, Chari, Chodzyński, Gliksman, Jaszukowski Pietrzycki, Poznański, Sembrat, Landsberg, Jasiński.

Subskrybujcie

3 proc. Premją
Pożyczkę
Inwestycyjną

Ułgi w spłacie zaległości podatkowych

Rozporządzenie i okólnik min. skarbu

Ogłoszone w Dz. Ust. R. P. Nr. 29, rozporządzenie min. skarbu o ulgach w spłacie zaległości podatkowych postanawia w § 1, że jego przepisy stosowane są do zaległości w podatkach państwowych: gruntowym, przemysłowym od obrotu, dochodowym (dział I), od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych i wojskowym, wraz z dodatkami państwowymi i samorządowymi.

Według § 2 ulgi przysługują z urzędu osobom fizycznym, spadkom nieobjętym i spółkom jawnym, z następującymi zastrzeżeniami:

Nie korzystają z ulg płatnicy, przeciwko którym wszczęto przed wejściem w życie omawianego rozporządzenia, dochodzenie karne z powodu naruszenia przepisów ustaw o podatkach, zagrożonego karą pozbawienia wolności. Zasada ta nie jest stosowana, jeżeli płatnik został uwolniony od odpowiedzialności karnej, lub gdy dochodzenie zostało umorzone.

Płatnicy, pozbawieni prawa do ulg, określonych w rozp. min. skarbu z dn. 25 listopada 1933 r., na podstawie § 10 tego rozporządzenia — korzystają z ulg, wynikających z niniejszego rozporządzenia, tylko pod specjalnymi warunkami (§ 12). Płatnicy, posiadający ordynacje, mogą uzyskać ulgi w przypadkach gospodarczo uzasadnionych — na indywidualne podania, wnoszone do min. skarbu. Osoby, niewymienione na wstępie § 2, mogą uzyskać ulgi — na podania, wnoszone do min. skarbu.

Według § 3 płatnikowi, który w roku budżetowym 1934/35 uiszczył co najmniej sumę, stanowiącą równowartość przypisanego mu w tym roku podatku, a ogólna suma zaległości w tym podatku, wyprowadzoną na dz. 31 marca 1935 r., w porównaniu z ogólną sumą zaległości, wyprowadzoną na dz. 31 marca 1933 r.: 1) nie uległa zwiększeniu lub zmniejszyła się nie więcej niż o 25 procent — umarza się połowę zaległości w tym podatku, pochodzących z okresów z przed 1 kwietnia 1933 r., a uwidoczonych w księgach bierczych według stanu na dz. 31 marca 1935 r.; 2) zmniejszyła się więcej niż o 25 procent — umarza się całkowicie zaległości, wymienione w pkt. 1.

Według § 4 zapłatę zaległości w podatku, pochodzących z okresów z przed 1 kwietnia 1933 r., które nie ulegają umorzeniu na podstawie § 3 oraz pochodzących z roku budżetowego 1933/34, odracza się do dn. 31 marca 1938 r., o ile płatnik uiszczył w roku budżetowym 1934/35 równowartość przypisanego mu w tym roku podatku i w latach budżetowych do 1937/38, będzie dobrowolnie uiszczać przypisywany mu w tych latach podatek. Niedopełnienie warunków powyższych powoduje natychmiastową wymagalność odroczonej zaległości oraz utratę prawa do dalszych ulg, wynikających z §§ następnych.

Według § 5, płatnikowi, który: 1) w roku budżetowym 1934/35 uiszczył przypisany mu w tym roku podatek, albo w tymże roku uiszczył, lub, zgodnie z § 7, uiszczył równowartość przypisanego mu w tym roku

podatku i zarazem w przypadkach, przewidzianych w § 8, uiszczył w terminie do dn. 31 marca 1936 r. zaległości, powstałe w tym podatku w r. budż. 1934/35 — umarza się, niezależnie od umorzeń, przewidzianych w § 3, 10 proc. zaległości odroczonej w myśl § 4; 2) w latach budżetowych 1935/36, 1936/37 i 1937/38 uiszczył dobrowolnie podatek, jaki mu w tych latach będzie przypisywany, umorzy się w r. budż. 1935/36 — 15 procent, w 1936/37 — 20 procent i w 1937/38 — 25 procent zaległości, odroczonej w myśl § 4.

Według § 6 odsetki ulgowe, przypadające od zaległości, odroczonej w myśl § 4, umarza się za czas od dnia ich powstania do dnia 31 marca 1934 r. włącznie. Odsetki za czas od dn. 1 kwietnia 1934 r. nie będą pobierane przez czas odroczenia, jeżeli płatnicy dopełnią warunków, określonych w § 4.

Według § 7, płatnik, który w r. budż. 1934/35 nie uiszczył sumy, stanowiącej równowartość przypisanego mu w tym roku podatku (§ 1), korzysta mimo to z ulg, jeżeli brakująca do wysokości tej sumy różnica oraz odsetki od niej zostaną wyrównane w drodze egzekucji lub dobrowolnej wpłaty do dn. 1 czerwca 1935 r., a dla posiadaczy gospodarstw wiejskich do dnia 1 września 1935 r.

Według § 9 wpłaty na poczet zaległości, odroczonej w myśl § 4, dokonywane w okresie odroczenia, powodują pokrycie zaległości w znacznie zwiększonym stosunku, mianowicie: w r. budż. 1935/36 — 250 proc., w 1936/37 — 200 proc., w 1937/38 — 150 proc. — dokonanej każdorazowo wpłaty, oraz umorzenie odsetek, przypadających od pokrytych w ten sposób zaległości. Według § 10, wpłaty, o których mowa w § 9, mogą być dokonywane zarówno gotówką, jak i obligacjami 6-proc. Pożyczki Narodowej i 5-proc. Pożyczki Konwersyjnej z 1924 r., które będą przyjmowane według wartości imiennej.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 15. IV. 1935 r.

Ministerstwo skarbu wydało obszerny okólnik, który zawiera wyjaśnienia natury interpretacyjnej i wskazówki techniczne dla urzędów skarbowych, w jaki sposób rozporządzenie ma być wykonane.

Okólnik ten ma przedewszystkiem na celu sprawne i jaknajszysze przeprowadzenie w księgach bierczych przysługujących płatnikom z mocy omawianych rozporządzeń umorzeń i odroczeń, od tego bowiem zależy prawidłowość akcji egzekucyjnej i skuteczność przyznanych ulg. Wszystkie bowiem zaległości, uregulowane omawianymi rozporządzeniami, znajdują się zasadniczo w toku egzekucji; niezmiernie ważną jest rzeczą wycofanie ich z egzekucji w sposób, chroniący z jednej strony płatników przed zbytecznymi sekwestrami, celem ściągnięcia sum, w chwili obecnej egzekucji nie podlegających, a z drugiej strony — chroniący interesy Skarbu, w tych mianowicie wypadkach,

gdy jednym tytułem wykonawczym objęte są należności, podlegające przepisom omawianych rozporządzeń, i należności bieżące, tym przepisom niepodlegające.

Pozatem okólnik ten kładzie specjalny nacisk na obowiązek urzędów chętnego, dokładnego i niezwłocznego informowania zgłaszających się płatników o rozmiarze przysługujących im ulg; nie ulega bowiem wątpliwości, że dla należytego wykonania przepisów wydanych rozporządzeń, bezpośredni kontakt płatnika z urzędem i bezpośrednie wyjaśnienia mogących zajść spornych okoliczności na tle rozmiaru ulg — mogą dziać bardzo wiele

Z przepisów omawianego okólnika za najważniejsze należy uznać te, które zawierają urzędową interpretację poszczególnych przepisów wydanych rozporządzeń. Najobszerniejszy dział stanowią wyjaśnienia do rozporządzenia z 15 kwietnia r. b. Na szczególną uwagę zasługują z nich następujące:

1) Dla zastosowania ulg ocenia się warunki i rozmiar w każdym podatku odrębnie, i brak warunków w innym podatku nie pozbawia płatnika prawa do ulg w tym podatku, w którym warunki te posiada. Odrębność ta stosuje się także, o ile chodzi o wymiary tego samego podatku, lecz w kilku urzędach skarbowych. Brak warunków do uzyskania ulg w jednym urzędzie skarbowym, nie pozbawia płatnika prawa do ulg w innym urzędzie skarbowym, o ile w tym ostatnim wymagane warunki posiada.

2) Ponieważ umorzenie zaległości zależy również od tego, czy zaległość z 31 marca b. r. w porównaniu

z zaległością z 31 marca 1933 r. zmniejszyła się, okólnik wyjaśnia, że obojętne jest, czy zmniejszenie zaległości nastąpiło wskutek wpłat, czy też umorzeń. Wyjątek stanowią płatnicy, którzy nie mieli wymierzonego podatku w r. 1934/35. O ile o nich chodzi, rozporządzenie wymaga, aby zmniejszenie zaległości było skutkiem wpłat.

3) Umorzenie odsetek do 31 marca 1934 r. włącznie jest definitywne. Płatnik więc, który nie uczyni zadość wymogom rozporządzenia płacenia wszystkich bieżących należności, zaległości odroczone obowiązany będzie uiścić z odsetkami, biegnącymi od dn. 1 kwietnia 1934 r., a nie od dnia powstania zaległości.

4) Na powiększenie procentu umorzenia zaległości nie mogą być uskuteczniwane żadne dopłaty. Wyjątek stanowią do pewnego stopnia płatnicy, którzy nie uiścili w r. budżetowym 1934/35 równowartości przypisanego w tym roku podatku i którzy z mocy rozporządzenia mogą brakującą różnicę uiścić w terminie ulgowym (do 1 czerwca r. b., względnie — posiadacze gospodarstw wiejskich — do dn. 1 września r. b.). Nie jest to jednakowoż dopłata w ścisłym tego słowa znaczeniu; poprostu ocenę rozmiaru ulg dla tych płatników rozporządzenie przesunęło z 1 kwietnia r. b. na 1 czerwca lub 1 września r. b.

Za właściwą dopłatę należy uznać to wszystko, co płatnik uiściłby na poczet starych zaległości po dn. 1 kwietnia r. b. Na taką dopłatę rozporządzenie nie zezwala żadnej kategorii płatników.

Amnestja dla przestępstw podatkowych

W związku z wejściem w życie z dniem 1-go października 1934 nowej Ordynacji podatkowej, ogłoszona została w Dzienniku Ustaw Nr. 26 poz. 178 ustawa z 26. III. 1935 o uwolnieniu od odpowiedzialności karnej w sprawach o przestępstwa podatkowe.

Ustawa darowuje kary za przestępstwa podatkowe zarówno sprawcom, jak i pomocnikom i podżegaczom na następujących warunkach:

Wolni są od odpowiedzialności karnej:

1) sprawcy wykroczeń podatkowych, przewidzianych w art. 179 Ordynacji podatkowej, a mianowicie osoby które w zamiarze uchylecia od ustawowej powinności podatkowej siebie lub osoby zastępowanej w zeznaniu do podatku lub w załącznikach do zeznania, albo w oświadczeniu, wyjaśnieniu lub innym podaniu, albo też w odwołaniu lub zgłoszeniu, złożonym w związku z odwołaniem — świadomie podali lub potwierdzili nieprawdziwe okoliczności, albo świadomie zataili cokolwiek — i sprawcy wykroczeń z art. 96 ustawy o podatku dochodowym z roku 1925 (w dawnym brzmieniu), którzy opisany powyż czyn popełnili w zakresie należności z tytułu podatku dochodowego i sprawcy wykroczeń z art. 105 ustawy o podatku przemysłowym (w dawnym brzmieniu), którzy popełnili powyż czyn w zakresie podatku przemysłowego od obrotu; następnie wolni są od odpowiedzialności karnej sprawcy występów z art. 21 ustawy w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn, a mianowicie te osoby, które oświadczyły świadomie nieprawdę, celem udaremnienia opodatkowania spadku lub darowizny lub spowodowania wymiaru w kwocie niższej, niż należy się według ustawy, oraz sprawcy przestępstwa z § 68 ustawy niemieckiej

z 10. IX. 1919 o opodatkowaniu spadków (Dz. pr. str. 1543) — i sprawcy przestępstw z art. 40 ustawy o opłatach stemplowych, a mianowicie osoby, obowiązane do uiśczenia opłaty stemplowej, albo ich ustawowy zastępca lub pełnomocnik, jeżeli — bądź w piśmie, podlegającym opłacie stemplowej, bądź przy udzielaniu wyjaśnienia podały świadomie nierzeczywisty stan faktyczny i przez to spowodowały niepobranie opłaty lub za niski jej wymiar.

Sprawcy powyższych wykroczeń i przestępstw wolni są od kary pod warunkiem, że sprostują i przestępstw wolni są od kary pod warunkiem, że sprostują wobec właściwej władzy skarbowej w ciągu 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej t. j. do 16 czerwca 1935 zeznanie do podatku lub załączniki do zeznania, oświadczenia, wyjaśnienia itp., odwołania lub zgłoszenia w związku z odwołaniem.

2) Wolni są od odpowiedzialności karnej sprawcy wykroczeń podatkowych z art. 180 i 183 Ordynacji podatkowej a mianowicie te osoby, które świadomie prowadziły nierzetelne księgi handlowe lub gospodarcze oraz płatnicy nadzwyczajnego podatku od niektórych zajęć zawodowych, którzy uskuteczniły nierzetelne zapisy do księgi przychodów i rozchodów, względnie sprawcy wykroczeń z art. 106 ustawy o podatku przemysłowym, popełnionych przez nierzetelne prowadzenie ksiąg handlowych, celem uszczuplenia dochodu podatkowego i osoby, które świadomie z polecenia innych lub dla innych prowadziły nierzetelną rachunkowość oraz sprawcy wykroczeń z art. 10 ustawy o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych, jeżeli zawiadomią właściwą władzę skarbową najdalej do dnia 16 czerwca 1935 o popełnionem wykroczeniu.

3) Wolni są od odpowiedzialności karnej sprawcy

wykroczeń podatkowych z art. 181 Ordynacji podatkowej oraz art. 98 ustawy o podatku przemysłowym, a mianowicie osoby, które prowadzą przedsiębiorstwo lub wykonują zajęcie, nie nabywszy świadectwa przemysłowego wogóle lub nie nabywszy należytego świadectwa przemysłowego wzgl. prowadzą przedsiębiorstwo lub zajęcie na podstawie świadectwa przemysłowego niższej ceny, niżby się ustawowo należała oraz utrzymują skład bez karty rejestracyjnej — jeżeli złożą właściwej władzy skarbowej deklarację na nabycie świadectwa przemysłowego lub karty rejestracyjnej o cenie ustawowej dla prowadzonego przedsiębiorstwa, zajęcia wzgl. składa albo jeżeli sprostują wobec właściwej władzy skarbowej złożoną już deklarację na nabycie świadectwa przemysłowego — najdalej do dnia 16 czerwca 1935.

4) Wolni są od odpowiedzialności karnej sprawcy wykroczeń podatkowych z art. 182 Ordynacji podatkowej tj. sprzedawcy energii elektrycznej, którzy świadomie celem uchylecia od powinności podatkowej własnej osoby lub osób trzecich nie pobierały podatku przy poborze swojej należności lub pobierały go w niedostatecznej wysokości.

5) Wolni są od odpowiedzialności karnej sprawcy występów z art. 187, 189, 280 i 281 Kodeksu Karnego, a mianowicie te osoby, które w zamiarze uchylecia się od ustawowej powinności podatkowej na rzecz skarbu państwa w celu użycia za autentyczny, podrobili lub przerobili dokument albo podrobionego lub przerobionego dokumentu za autentyczny użyli, — osoby, które uszkodziły lub ukrywały dokument, którym nie miały prawa wyłącznie rozporządzać. — osoby, które będąc obowiązane z mocy przepisu do prowadzenia księgowości kupieckiej, wcale jej nie prowadziły, lub prowa-

dziły ją wadliwie i osoby, które prowadziły księgowość kupiecką w sposób niezgodny z prawdą, albo księgi lub dokumenty handlowe uszkadzili, ukrywali, przerabiali lub podrabiali — pod warunkiem, że najdalej do dnia 16 czerwca 1935 zawiadomią właściwą władzę skarbową o dokonaniem przestępstwa.

Podwyżka stemplowa z art. 42 ustawy o opłatach stemplowych w wysokości 5-krotnej kwoty nieuiszczonej albo uiszczonej po upływie terminu lub w sposób nieprawidłowy wzgl. podwyżka stemplowa w wysokości 25-krotnej nie będzie wymierzona w razie przedstawienia urzędowi skarbowemu do dnia 16 czerwca 1935 pisma, podlegającego opłacie stemplowej.

Postępowanie karne w sprawach powyższych nie będzie wszczynane, jeżeli sprawca dopełni warunków ustawą objętych przed ujawnieniem wykroczenia podatkowego lub występku przez władzę skarbową lub oskarżyciela publicznego. Postępowanie to nie będzie wszczynane także w tych wypadkach, gdy sprawca przed ujawnieniem czynu zapowie pisemnie władzy skarbowej lub oskarżycielowi zamiar dopełnienia do dnia 16 czerwca 1935 warunków ustawowych.

Wymiar uszczuplonego podatku dokonany zostanie za cały czas ubiegły, lecz nie więcej niż za 3 lata podatkowe bezpośrednio poprzedzające rok podatkowy 1935, przyczem fakt popełnienia czynu nie wpływa na wysokość i sposób obliczenia podatku.

W przypadkach przewidzianych powyżej w ust. 2) i 5) zapisy w księgach, inwentarz i bilans powinny być przez płatników poprawione i uzupełnione zgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy i zasadami buchalterji i w myśl obowiązujących przepisów Kodeksu handlowego.

Walka o reformę podatkową

Zdaje się, że nie popełnimy przesady, jeżeli powiemy, że suma obecnego dochodu społecznego wynosi mniej więcej tyle, ile stanowi wartość majątkowa przedsiębiorstw państwowych. A jednak państwo uzyskuje z opodatkowania dochodu społecznego blisko 8 razy tyle, ile z wpłat przedsiębiorstw państwowych.

Ze zjawiska tego możemy wyciągnąć dwa wnioski:

1) Że państwo nie powinno zajmować się produkcją i wymianą, lecz pozostawić te dziedziny pracy obywatelom, i

2) Że dochód społeczny jest za wysoko opodatkowany.

Pierwszy wniosek jest już oficjalnie uznawany przez rząd. Ostatnio b. premier prof. Kozłowski sprecyzował jasno i dobitnie programowe stanowisko rządu w sprawie etatyzmu, podkreślając, że państwo nie powinno trudnić się produkcją ani wymianą.

Teraz wypada czekać na realizację tego hasła.

Stwierdzenie faktu zbyt wysokiego opodatkowania dochodu społecznego jest zbyt znane, aby je traktować jak rzecz nową. Sfery gospodarcze i ekonomiści uważają za swój słuszny obowiązek ustawicznie zwracać uwagę na ten fakt, że w interesie Państwa i życia gospodarczego leży zdjęcie zbyt wielkich ciężarów z płatników.

Łączna suma wszystkich danin skarbowych stanowi około połowę wszystkich dochodów budżetowych. Razem ze składkami socjalnymi i daninami na rzecz samorządów, opłatami i t. p. łączna suma

obciążeń nie przekracza 20 procent dochodu społecznego. Teoretycznie jest to bardzo mało, praktycznie zaś bardzo dużo.

Jesteśmy krajem bardzo biednym. Olbrzymia większość naszej ludności nie uczestniczy w świadczeniach publicznych w mierze, odpowiadającej jej sile liczebnej w państwie. Ludność rolnicza stanowi w Państwie naszym blisko 70 procent. Udział ludności rolniczej w świadczeniach na rzecz Państwa wynosił w dobrym roku 1929 (opodatkowanie nieruchomości gruntowej) tylko 10,8 procent. Dziś udział ten nie wynosi nawet tyle, uwzględniając obecny kurs ulgowy, którego w r. 1929 jeszcze nie było. Dr. Dederko obliczył, że w tabeli dochodu społecznego w r. 1928 rolnictwo stało na pierwszym miejscu (9 miliardów złotych). A jednak rolnictwo skarży się na znaczne obciążenie świadczeniami publicznymi, a rząd stara się i w tej dziedzinie iść rolnictwu na rękę przez specjalne ulgi podatkowe.

Gdyby wszystkie gałęzie gospodarstwa społecznego mogły uczestniczyć w świadczeniach publicznych, stosownie do swej siły liczebnej, względnie do globalnej cyfry swego dochodu społecznego, wówczas wystarczyłby ciężar tylko 10-procentowy dla każdej gałęzi, a zarówno potrzeby publiczne, jak i interes życia gospodarczego nie doznałyby żadnego uszczerbku. Ale trudność, specyficzna trudność naszego kraju, polega właśnie na tem, że największa gałąź gospodarstwa, t. j. rolnictwa, nie pociągnięto do świadczeń publicznych w należytej proporcji.

Stąd wzmagają się naciski na inne gałęzie, które muszą dać na potrzeby Państwa tyle, aby łączna suma dochodów pokryła lukę z ulg podatkowych dla rolnictwa. Dlatego kupiectwo, które w dochodzie społecznym uczestniczy dopiero na trzecim miejscu, posiadając dochód trzy razy mniejszy od dochodu rolnictwa, ponosi trzy razy większe świadczenia od rolnictwa.

W tabeli obciążeń podatkowych stoi handel na pierwszym miejscu.

Przemysł jest opodatkowany już zgodnie ze swym udziałem w dochodzie społecznym. W tabeli dochodu społecznego przemysł fabryczny stoi na drugim miejscu, a w tabeli obciążeń podatkowych również na drugim miejscu.

Ostrze polityki podatkowej zwraca się zatem właściwie ku kilku nielicznym (ilościowo, majątkowo i dochodowo) gałęziom gospodarstwa społecznego. Najsilniej trafia to ostrze w handel. Nietylko dlatego, że ustawodawstwo podatkowe obciąża najbardziej handel, ale i dlatego, bo należności podatkowe dają się tu najlepiej upłynnić. Stosunkowo najmniej zaległości podatkowych przypada na handel. Majątkiem przedsiębiorstwa handlowego nie są wielkie kompleksy budynkowe, ale zapasy towarów, dające się łatwo sprzedać w drodze licytacji. Trudniej jest spieniężyć wielki majątek ziemski lub obiekt fabryczny. Przez pewien czas próbowało Państwo przejmować na własność niektóre fabryki z tytułu zaległych podatków. Dziś system ten, zdaje się, nie jest więcej praktykowany. Państwo nie chce bowiem dokładać do fabryk przez siebie prowadzonych.

Najlepszym dowodem przeciążenia podatkowego jest cyfra zaległości podatkowych. W ostatnim przemówieniu swem obliczył min. Zawadzki łączną

kwotę zaległości podatkowych na 600 do 700 milionów zł. W swem ekspozycie przed Senatem obliczył b. premier Kozłowski zaległości podatkowe i socjalne na kwotę 1.300 milionów złotych. Cyfra ta pokrywa się z cyfrą łącznego obiegu pieniężnego Polski. Oznacza to, że gdyby Państwo zechciało — teoretycznie mówiąc — skorzystać w jednym dniu lub w jednym tygodniu ze swych praw i zażądać spłaty wszystkich zaległych należności od obywateli, to musiałoby puścić w ruch drukarską maszynę inflacyjną, bo nie wystarczyłoby pieniędzy na spłatę samych tylko zaległości. Cyfra zaległości, podana przez b. premiera (niektórzy oceniają zaległości na około 2 miliardy zł.), równa się już blisko połowie wkładów we wszystkich instytucjach kredytowych Państwa.

Stan ten uważamy za niezdrowy. Ulgi w spłacie zaległości podatkowych mogą się w najlepszym razie przyczynić tylko do zmniejszenia aktualnych zaległości, ale nie zapobiegają tworzeniu się nowych. Zaległości powstają głównie przez przeciążenie podatkowe. Kto chce walczyć z anomalją gromadzenia się zaległości, ten musi walczyć ze źródłem tych anomalji, t. j. z wygórowanymi wymiarami podatkowymi.

Walka ta nie może być skutecznie prowadzona przy pomocy nakładania nowych ciężarów podatkowych i mnożenia nowych tytułów. Wypada żałować, że komitet podatkowy, który został utworzony w r. 1929 przy min. skarbu z zadaniem opracowania reformy systemu podatkowego, nie funkcjonuje więcej. Nie doczekaliśmy się nawet sprawozdania tego komitetu. Może komitet ten, gdyby dalej współpracował z min. skarbu, zdołałby skutecznie wpłynąć w kierunku zaprzestania mnożenia tytułów podatkowych i gromadzenia zaległości, nie przynoszących nikomu pożytku, a wszystkim szkody.

4 razy więcej podatków

Związek Miast Polskich zadał sobie trud obliczenia świadczeń ludności miejskiej i wiejskiej na rzecz państwa, biorąc za podstawę budżet państwa-wy z r. 1934/35.

Na podstawie szeregu danych, Związek oblicza, że ze 170.000.000 zł., przewidzianych w budżecie państwowym, z podatku dochodowego wpłynie od ludności wiejskiej 51 milj. zł., miejskiej 119 milj. zł., z podatku przemysłowego 46,8 milj. zł., i 133,2 milj. zł. z podatku od nieruchomości 2,1 milj. zł. i 67,9 milj. zł., z podatku do patentów akcyzowych 0,9 milj. zł. i 1,1 milj. zł., z podatku gruntowego 60 milj. zł. i 2 milj. zł., z opłat rejentalnych i stempowych od ludności wiejskiej 48,9 milj. zł., od miejskiej 47,1 milj. zł., razem od ludności wiejskiej 209,7 milj. zł., od miejskiej 370,3 milj. zł., co wyraża się stosunkiem, uwzględniając liczbę ludności, 0,57.

Ten sam stosunek przyjęty jest dla podatków pośrednich i monopolu oraz ceł, których ludność wiejska płaci 337,9 milj. zł., miejska 488,2 milj. złotych.

Podatki pośrednie i bezpośrednie wyłącznie miejskie, stanowią 82,6 milj. zł., a także wyłącznie wiejskie 44,9 milj. zł. Wreszcie podatki majątkowe od kapitałów, rent i spadków wynoszą dla wsi 5,8 milj., dla miast 5,7 milj. zł. Daje to ogólne obciążenie dla ludności wiejskiej w kwocie 598,3 milj. zł., dla miej-

skiej 906,8 milj. zł. Znaczy to, że na sumę około 1,505 milj. zł. podatków państwowych 30 proc. ludności miejskiej płaci na rzecz skarbu państwa 60 proc. ogólnej kwoty podatków, co daje na głowę mieszkańca miasta 104 zł. w stosunku rocznym, a 70 proc. mieszkańców wsi 40 proc., co daje na głowę mieszkańca wsi 24,5 zł.

MIESZKANIEC MIASTA PŁACI CZTERY RAZY TYLE PODATKÓW NA RZECZ SKARBU PAŃSTWA, CO MIESZKANIEC WSI.

I oto mamy się zrównać ze wsią abyśmy wszyscy płacili jednakowo. Zobaczmy, jak wtedy będzie wyglądało państwo i ci, co z niego żyją.

„Głos Kupiectwa”

broni interesów kupiectwa

Każdy czytelnik „Głosu Kupiectwa”

popierając swe pismo

broni swych własnych interesów

Nowe obciążenie

Ustawa o poborze 10 proc. dodatku do opłat stemplowych i podatków pośrednich oraz 15 proc. dodatku do podatków bezpośrednich oraz spadkowego i od darowizn ukazała się w Dz. U.R.P. Nr. 22 z 30. III. 35 pod poz. 127, zaś rozporządzenie wykonawcze w Dz. U.R.P. Nr. 23 z r. b. pod poz. 155.

O ile idzie o podatek przemysłowy, w myśl ustawy dodatek ów zamiast dotychczasowych 10 proc. wynosić będzie 15 proc. z wyłączeniem zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw, pobieranego na mocy wydanego w roku bieżącym rozporządzenia w sprawie zryczałtowania owego podatku (Dz. U.R.P. Nr. 16 poz. 89).

Odsetki od zaległości

Ukazała się nowa ustawa, na nowych zasadach normująca pobór odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych.

Ustawa owa, która uchyla równocześnie poprzednio obowiązujące przepisy, opublikowana została w Dz. U.R.P. Nr. 22 z 30. III. 35 pod poz. 129.

Ustawa ustala m. in., iż od zaległości w daninach publicznych, których spłata została odroczone lub rozłożona na raty, pobiera się odtąd odsetki ulgowe w wysokości niższej do 0,4 proc. miesięcznie. Od zaległości w daninach, których spłata nie została odroczone lub rozłożona na raty, w miejsce dotychcza-

Nie dolicza się również owego dodatku do kwot podatku dochodowego, przypadającego od dochodów, od których pobiera się kryzysowy dodatek do państwowego podatku dochodowego na podstawie art. 1 i 4 ustawy z dn. 22. X. 1931 (Dz. U.R.P. Nr. 99).

O ile idzie natomiast o podatek dochodowy od uposażeń, zwraca się uwagę, iż w myśl ustawy z 26 marca 1935 (Dz. U.R.P. Nr. 22 poz. 127) ustalona została nowa taryfa nadzwyczajnego podatku dochodowego, przypadającego od dochodów z uposażeń. Dodatek ów obliczać i uiszczać należy według nowych zasad od uposażeń służbowych, emerytur i rent oraz wynagrodzenia za najemną pracę, które wypłacono począwszy od 1 kwietnia 1935 wzgl. po tym dniu.

sowych kar za zwłokę pobiera się odsetki w wysokości 0,5 proc. miesięcznie, począwszy od dnia następnego po upływie terminu płatności.

W związku z wejściem w życie wspomnianej ustawy odpada równocześnie dotychczasowy 14-dniowy termin ulgowy, w czasie którego nie były zaliczane kary za zwłokę. O ile zaległość w daninach publicznych nie przekracza w każdej daninie łącznie z dodatkami 10 zł. — odtąd odpada wogóle pobór odsetek. Ustawa zachowuje dotychczasową zasadę, iż przy obliczaniu odsetek i odsetek ulgowych, miesiąc zaczęty liczy się za cały.

Powyższa ustawa weszła w życie 13 kwietnia br.

RYNKI

Doniesienia specjalnej służby informacyjnej

Od własnych korespondentów „Głosu Kupiectwa”

Trzy miesiące tegorocznego sezonu wiosennego pozwalają już zorientować się nie tylko w dotychczasowym przebiegu tego sezonu, ale i w jego ogólnych tendencjach oraz sytuacji handlu włókienniczego. Sytuacja kupiectwa na tle uskuteczniionych obrotów kształtuje się pod znakiem **pełnego wycofania finansowego**.

Proces odbudowy handlu hurtowego zarysowujący się przed kilkunastu miesiącami i częściowo trwający przez okres r. ub., doznał ostatnio załamania. Złożył się nato cały szereg czynników zarówno o charakterze koniunkturalnym, jak i posunięć przemysłu i sfer rządowych. Niewątpliwie tendencje przemysłu do eliminowania handlu **pogłębiły trudności finansowe kupiectwa**. Eliminowanie to idzie równoległe i w kierunku hurtu i w kierunku detalu. Oczywiście, zmniejszanie zasięgu działalności kupca osłabia jego bazę kapitałową, nie przynosząc bynajmniej wydatniejszych korzyści przemysłowi włókienniczemu.

Drugim poważnym czynnikiem, który wpłynął w ostatnich miesiącach ujemnie na sytuację finansową handlu, był szereg posunięć z dziedziny podatkowej. Podkreślić należy szczególnie zaznaczany już przez nas w poprzednich sprawozdaniach **bardzo silny nacisk śrubby podatkowej na prowincji**. Pozbawia to kupiectwo kapitałów obrotowych, a w całym szeregu mniejszych miast i miasteczek doprowadza nawet do likwidacji placówek handlowych. W ten sposób pierwsze miesiące b.r. przynoszą kurczenie się kupieckiego aparatu handlowego we włókiennictwie przy jednoczesnym zwiększeniu aktywności elementów anonimowych. Na paradoks zakrawa fakt, że posunięcia podatkowe władz skarbowych, które przyczynić się miały do opanowania działalności anonimowej we włókiennictwie, spowodowały raczej wzrost ilościowy tej działalności. Zjawisko to obszerniej omówiliśmy w artykule o neoanonimie. Uzupełnić tu należy wywody nasze przytoczeniem przykładu działalności elementów anonimowych w handlu

przędzą. Nowa ordynacja podatkowa, rozszerzająca przymus prowadzenia ksiąg i wprowadzająca obowiązki ujawniania odbiorców, doprowadziła do **rozwodu pośrednictwa handlowego, związanego z przemysłem anonimowym**. Przemysłowiec nakładca stara się uniknąć prowadzących księgi producentów i kupców przędzy, oddając swe zlecenia pośrednikom. Pośrednicy ci w przeważającej mierze nie figurują dotychczas w ewidencji urzędów skarbowych, jako osoby handlujące. Działają oni przeważnie na podstawie świadectwa handlowego II kategorii bez obowiązku prowadzenia ksiąg, jakkolwiek obroty ich roczne bardzo poważnie przekraczają ustawowe maksimum 100.000 zł. Dopiero za rok władze skarbowe ustala ich faktyczny obrót, a wówczas znikną oni z rynku lub też kontynuować będą swoją działalność pod innym nazwiskiem podstawionej osoby. Obecnie pośrednicy ci **konkurują z hurtownikami, prowadzącymi księgi**, dyktując nawet w pewnych granicach warunki swej anonimowej klienteli. Świadczy o tem fakt, że obecnie jako pokrycie w tych transakcjach krótkoterminowych obowiązuje gotówka, jakkolwiek w r. ub. przeważało pokrycie wekslowe. Producenci, którzy mogą korzystać z kredytu u hurtowników, prowadzących księgi, wołają zrezygnować z tego bezpośredniego kredytu i wykorzystać usługi droższego pośrednika, który gwarantuje mu nieujawnianie jego działalności wobec władz skarbowych. W ten sposób na tle ustawodawstwa podatkowego powstała fikcja, która przyczynia się do rozwoju przemysłu anonimowego. Ten fikcyjny hurtownik, którym jest właściwie producent, stwarza groźną konkurencję dla legalnego handlu, który oczywiście dotkliwie odczuwa katastrofalny spadek obrotów.

W tych warunkach wycieńczenie finansowe kupiectwa musiało odbić się na charakterze transakcji, które w przeważającej mierze pokrywane były weksłami. Terminy weksli wykazują od początków sezonu **tendencję wydłużania się, dochodząc przeciętnie już do 6 miesięcy**. W rzadkich tylko wypadkach, w okresach zwiększonego zapotrzebowania, jak np. w przemyśle pończoszniczym, transakcje realizowano za gotówkę przy dość wysokim skonczie, udzielanym odbiorcom, a dochodzącym do 10, a nawet 15 procent. Oczywiście, tak wysokie skonto świadczy o silnym zapotrzebowaniu na gotówkę również i w przemyśle, który rezygnuje przeważnie z rentownych cen na rzecz **zdobycia płynnych środków obrotowych**.

Nowi sędziowie handlowi

W dniu 31 grudnia 1934 r. upłynął 3-letni termin nominacji sędziów handlowych przy wydziale handlowym sądu okręgowego w Łodzi. Sędziowie jednak, do czasu zamianowania na ich miejsce nowych pełnili obowiązki swoje do obecnej pory. W tych dniach nadeszła do sądu okręgowego wiadomość o podpisaniu przez ministra sprawiedliwości nowych nominacji.

Podobnie, jak przed trzema laty, część świeżo mianowanych sędziów handlowych została powołana z ostatniej kadencji a mianowicie pp. dr. Bruno Biederman, inż. Oskar Gross, Teodor Gutekunst, Jakób Hertz, Ludwik Koral, Karol Kroening, dr. Aleksy

To wycieńczenie kapitałowe włókiennictwa dało się odczuć w przemyśle w innej jeszcze formie. Chodzi mianowicie o bardzo ostrożną produkcję przemysłu pod względem jej rozmiarów ilościowych. Świadczy to o dążeniu przemysłu do zaasekurowania się przed ewentualnymi stratami, jakie mogłyby powstać wskutek pozostania tych wielkich ilości niesprzedanych towarów na składach. Charakterystyczne jest przytem, że pomimo tej niewielkiej produkcji, podyktowanej również brakiem dostatecznych środków na sfinansowanie jej w większych rozmiarach, liczba nowych wzorów i deseni jest stosunkowo niewielka. Odbiorcy prowincjonalni domagali się częstokroć towarów zeszłorocznych, gdyż mogli je nabywać o 20 procent taniej, aniżeli towary świeżo wyprodukowane. Na prowincji moda nie odgrywa wobec zubożenia konsumenta decydującej roli, natomiast o rozmiarach transakcji **decyduje jedynie i wyłącznie niska cena towaru**. Wreszcie jako niezmiernie charakterystyczne zjawisko wskazać należy, że pomimo wczesnej pory i krótkiego stosunkowo czasu trwania sezonu **dało już ramszowanie towarów**, które zazwyczaj następuje dopiero znacznie później. Do ujemnych zjawisk zaliczyć wreszcie należy **naśladownictwo wzorów w bawełnie**, które dotychczas w branży tej nie występowało prawie wcale.

Całokształt nakreślonych powyżej charakterystycznych cech świadczy o ujemnym bilansie dotychczasowym koniunktur sezonowych w Łodzi. Dotyczy to zarówno przemysłu, jak i handlu.

Ogólnie biorąc, obroty kształtowały się na poziomie niższym, aniżeli w r. ub., jakkolwiek w pewnych okresach natężenie transakcji było dość znaczne.

Podkreślić należy, że okres przedświąteczny na rynku łódzkim nie przyniósł wydatniejszego zwiększenia obrotów. Niesprzyjające warunki atmosferyczne po okresie marcowego ożywienia hamuje rozwój transakcji towarami wybitnie letniemi. Dotyczy to wszystkich bez wyjątku branż włókiennictwa, w związku z czem do końca kwietnia na rynku łódzkim panował nastrój raczej pesymistyczny. Nieliczne transakcje zawierano jedynie dla pokrycia bieżącego zapotrzebowania, co pogłębiało trudności finansowe przemysłu. Ogólnie biorąc, **dotychczasowy bilans transakcji sezonowych określić można jako deficytowy**.

Krusche (z Pabjanic), Aleksy Maczewski, Klemens Poznański i Kazimierz Roszak.

Poza nimi nominację na sędziów handlowych poraz pierwszy otrzymali pp. Stefan Czerwiński (z Pabjanic), Teodor Edward Fuchs, Bronisław Grabski, Stanisław Gutman, Józef Haufman, Ryszard Kalerth, Jan Landau, Ryszard Ryszard, Robert Schweikert jun., Karol Steinert i Otto Steffan.

Ponadto z kadencji z przed kilku lat mianowani zostali również pp. Stanisław Kopczyński i Stanisław Jaroszyński.

Nominacje te wydane zostały również na przeciąg trzech lat, t. j. do dnia 29 marca 1938 r.

Uroczyste zaprzysiężenie nowych sędziów handlowych, poza sędziami z ostatniej kadencji i wręczenie dekretów nominacyjnych odbyło się w środę, w dniu 17 kwietnia, o godzinie 11 przed południem w sądzie okręgowym.

Z ubiegłej kadencji przestali pełnić swoje obowiązki pp. Dawid Fabrykant, Karol Grohman, inż. Józef Janicki, Konstanty Kawecki, dr. Alfred Kinderman, Tadeusz Konarzewski, Jakób Librach, Kazimierz Markon, Ernest Osterman, Napoleon Rowiński, dyr. Maurycy Sachs i Juljusz Schreer.

Działalność ubezpieczeń społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nadesłał nam poniższy komunikat.

I. Ilość ubezpieczonych.

Według najnowszych obliczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych we wszystkich ubezpieczalniach społecznych na terenie całego państwa z wyjątkiem G. Śląska było w grudniu ub. r. 1.570.846 ubezpieczonych, zgłoszonych przez 376.002 zakłady pracy. W tem 1.289.778 robotników i 281.068 pracowników umysłowych.

Ilość ubezpieczonych w 15 największych ubezpieczalniach społecznych wynosiła w grudniu 1934: w Warszawie 282.385, w Łodzi 140.792, w Krakowie 79.830, we Lwowie 77.015, w Sosnowcu 64.723, w Poznaniu 64.220, w Wilnie 41.790, w Bydgoszczy 30.225, w Częstochowie 20.155, w Białej 28.122, w Lublinie 25.311, w Radomiu 24.956, w Białymstoku 22.619, w Stanisławowie 21.288, w Gdyni 21.040. —

II. Wymiar i wpływ składek.

Od 1 stycznia do 30 listopada 1934 r. ogólna suma składek, wymierzonych na obszarze całego Państwa, wynosiła: 251.299.583 zł. Z tego na ubezpieczenie na wypadek choroby, 94.014.530 zł., na ubezpieczenie emerytalne robotników 61.210.323 zł., na ubezpieczenie pracowników umysłowych (emerytalne i brak pracy) 69.831.093 zł. i na ubezpieczenia od wypadków przy pracy — 26.243.637 zł.

W tym samym okresie wpływy (obejmujące 10 miesięcy wymiaru) wyniosły ogółem 179.967.463 zł. W tem na ubezpieczenie na wypadek choroby 67.172.098, emerytalne ubezpieczenie robotników 43.681.117, ubezpieczenie pracowników

umysłowych (emerytalne i brak pracy) — 50.481.611 zł. i ubezpiecz. od wypadków 18.632.637. —

III. Świadczenia.

W ciągu 1934 roku wypłacono (nie licząc świadczeń wypłaconych przez Ubezpieczalnię Krajową w Poznaniu, Kasę Emerytalną Robotników Kolejowych i ubezpieczeń na Górnym Śląsku):

1) z tytułu świadczeń emerytalnych robotników — zł. 10.055.536. Renty inwalidzkie, starcze, wdowie i sieroce otrzymało w grudniu 1934 roku 53.448 osób;

2) z tytułu świadczeń emerytalnych pracowników umysłowych — 27.631.529 zł. W grudniu 1934 roku renty inwalidzkie, starcze, wdowie i sieroce otrzymało 17.658 osób;

3) z tytułu świadczeń na wypadek braku pracy pracowników umysłowych — 12.267.800 zł. Ilość wypłaconych zasiłków miesięcznych wyniosła w 1934-tym roku — 147.815, przeciętna miesięczna wysokość zasiłku — zł. 83.— Ilość pracown. umysłowych, którzy korzystali ze świadczeń na wypadek braku pracy ok. 10.000; mies.,

4) z tytułu świadczeń od wypadków w zatrudnieniu — 35.571.082 zł. Ilość osób otrzymujących obecnie renty z tego tytułu wynosi ponad 100.000.—;

5) z tytułu świadczeń na wypadek choroby (od 1. I. 34 do 1. X. 34) 71.274.158 zł. W sumie tej mieszczą się wydatki na zasiłki pieniężne (10.477.912 zł.), koszt opieki lekarskiej (27.246.577.), koszt lekarstw i środków pomocniczych (13.112.436.), koszty leczenia w szpitalach i zakładach leczniczych (17 milj. 905.702), oraz przewozu chorych i lekarzy (2.531.532). —

Prenumerata kwartalna wynosi z przesyłką pocztową w kraju 6 zł. za granicą 1 dol.

Cena numeru pojedynczego: 1 zł. 50 gr.

Cennik ogłoszeń na żądanie w administracji.

Redakcja i administracja
Łódź, ul. Piotrkowska 73
tel. 224-35 i 101-70.

Przedstawicielstwa — Offices

BIAŁYSTOK — E. Rajzman, Kupiecka 33.

KRAKÓW — Stanisław Górski, Powiśle 12, tel. 10-60.

LWÓW — B. Habergritz, Kazimierzowska 17, tel. 6-45.

POZNAŃ — Jan Kozubski, Św. Wojciecha 16

WARSZAWA — Adw. Jerzy Koenigstein, Chmielna 43.

ATENY — Aleksander Śliziński, Chambre de Commerce Greco-Polonoise, Rue Solon.

BERLIN W. — Fr. Nesser, Kantstr. 150.

BRNO — M. Lipszyc, Na Ponarce 26.

GDAŃSK — Mark Weissman, Ankerschmiedegasse 10 b.

LIZBONA — Rita Silberman, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa, Praça do Municipio Nr. 19.

LOZANNA — Jerzy Kweitman, Esc. du Grand Pont 3.

MANCHESTER — Aleksander Rosenbaum, 32 Jork-Street.

Korespondenci i informatorzy w większych miastach kraju i zagranicą.

W r. b. upływa 10 lat od powstania

Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi

*które w sferach miarodajnych gospodarczych i kupieckich
uchodzi za jedną z czołowych reprezentacyj handlu.*

*W związku z tym jubileuszem ukaże się specjalny numer
organu Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi „Głosu Kupiectwa”,
który stanowić będzie pamiątkową monografię i publikację
o poważnej wartości publicystyczno-ekonomicznej.*

*Numer specjalny „Głosu Kupiectwa” będzie jednak nie tylko
źródłową monografią Stowarzyszenia, ale i rzutem histo-
rycznym rozwoju kupiectwa łódzkiego w okresie ubiegłego
dziesięciolecia.*

*Wydana w starannej szacie zewnętrznej, w objętości kilku-
dziesięciu stron druku i w bardzo znacznym nakładzie pu-
blikacja ta stanie się również doskonałym środkiem propa-
gandy i reklamy. Dlatego też nie powinno w niej zabraknąć
żadnej firmy, która świadoma jest wartości propagandy
gospodarczej.*

*Pozwalamy sobie przeto sądzić, że W. P. zechcą łaskawie
skorzystać z tak wyjątkowej okazji i zechcą zaszczyścić
numer jubileuszowy „Głosu Kupiectwa” wydany z okazji
10-lecia istnienia Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi — swo-
jem łaskawem zleceniem.*

Z poważaniem

*Wydawnictwo „Głosu Kupiectwa”
organu Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi*

WYGODNIE, BEZ TRUDU
I ZBĘDNYCH KOSZTÓW

W ORBISIE:

KUPICIE

Bilety kolejowe i lotnicze po ściśle
urzędowej cenie,

UBEZPIECZYCIE

siebie i bagaże na czas podróży,

ZAŁATWICIE

sprawy paszportów i wiz, dostawę
swych bagaży z kolei na kolej,

OTRZYMACIE

wszelkie informacje podróżnicze i tu-
rystyczne.

Przed każdą podróżą musicie
więc wstąpić do

POLSKIEGO BIURA PODRÓŻY

ORBIS

Łódź, Piotrkowska 18

Telefony: 249-35, 249-40

Przewóz towarów

Samolot skraca wielokrotnie czas przewozu, przy-
śpiesza obrót towaru i pieniądza, umożliwia **naj-
szybsze transakcje handlowe.**

Przesyłka wysłana np. z Warszawy do Kato-
wic **przybywa** do miejsca przeznaczenia i może
być odebrana przez adresata **w dwie godziny
od chwili nadania.** Podobnie szybko przewo-
żone są przesyłki na wszystkich innych liniach. Na-
dejsie przesyłek awizowane jest telefonicznie.

**Przesyłki do przewozu powietrz-
nego przyjmują** wszystkie biura P. L. L. „LOT”,
jak również oddziały firm ekspedycyjno-przewozowych:
Polski Lloyd S. A. i C. Hartwig S. A.

**Do przewozu powietrznego na-
dają się niemal wszystkie towary:**
części maszyn, materje, artykuły żywnościowe, kwiaty,
szkło, klejnoty, książki, futra, skóry galanteryjne, taśmy
filmowe i t. p.

Przesyłki lotnicze nie wymagają specjalnego opa-
kowania, równy i spokojny lot samolotu nie naraża prze-
syłek na wstrząsy.

Przesyłki lotnicze mogą być **obciążone za-
liczkami.**

W obrocie zagranicznym przesyłki lotnicze nie pod-
legają długotrwałym formalnościom celnym, lecz **odra-
wiane są niezwłocznie.**

P. L. L. „LOT“

POCZTA LOTNICZA

POLSKA — AMERYKA POŁUDNIOWA

Całoroczna nieprzerwana służba lotnicza raz w tygodniu

Z usług poczty lotniczej można korzystać indentyfikacyjnie jak
z usług poczty zwykłej.

Przyjmowane są wszelkiego rodzaju pocztowe przesyłki li-
stowe jak listy zwykłe i polecane, ekspresowe, kartki, druki,
próbki, papiery handlowe i t. p.

Wykluczone są jedynie przesyłki wartościowe.

Waga maksymalna dla przesyłek zawierających próbki wy-
nosi 500 gr., dla wszelkich innych przesyłek — 2 kg.

Najwyższe dopuszczalne wymiary obowiązują takie same
jak dla zwykłych przesyłek.

Przesyłki wysyłane pocztą lotniczą podlegają oprócz zwy-
kłej opłaty pocztowej, dodatkowej opłacie za przewóz lotniczy,
zmiennej w zależności od miejsca przeznaczenia przesyłki, jej
wagi i rodzaju. Ofrankowanie uskutecznia się zapomocą zwy-
kłych znaczków pocztowych lub lotniczych.

Dla papierów handlowych, druków, próbek towarowych
i przesyłek mieszanych opłaty za przewóz lotniczy są znacznie
niższe, aniżeli dla listów i kartek. Jako papiery handlowe uwa-
żane są zawiadomienia nie noszące charakteru korespondencji
bieżącej osobistej jako to: akta sądowe, wszelkiego rodzaju do-
kumenty wystawione przez urzędników publicznych, listy prze-
wozowe, faktury, nuty, rękopisy literackie i t. p.

DODATKOWE OPŁATY ZA PRZEWÓZ LOTNICZY WYNOŚĄ:

KRAJ PRZEZNACZENIA	LISTY KARTKI POCZTOWE:		PRÓBKII, DRUKI, PAPIERY HANDLOWE:	
Do Brazylii	Zł. 3.60 za każde 5 gr.		Zł. 3.60 za każde 25 gr.	
„ Argentyny, Boliwii, Chili, Paragwaju Peru, Urugwaju	Zł. 4.20 „ „ 5 „		Zł. 4.20 „ „ 25 „	

KORZYSTAJCIE Z POCZTY LOTNICZEJ!

Żądajcie prospektu pocztowo-lotniczego AIR FRANCE na Europę, Afrykę, Amerykę Poł., Palestynę, bliski i dal. Wschód

Redaktor naczelny: MIECZYŚLAW HERTZ
Redacteur en chef:

Redaktor: MIECZYŚLAW KOŁTOŃSKI.
Redacteur:

Wydawca: Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi.

Odbito w Zakładach Graficznych „KOMPAS” w Łodzi, ul. Gdańska 130, tel. 126-37.